

ע"פ 9557/16 - נמיג מחטייב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים
ע"פ 9557/16

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ע' ברון

המערער: נמיג מחטייב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
בתיק פ 005817-05-14 שניתן ביום 26.10.2016 על
ידי כבוד השופטת ז' בוסתן

תאריך הישיבה: כ"ג באלול התשע"ז (14.09.2017)

בשם המערער: עו"ד ירוסלב מץ
בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

פסק-דין

השופט י' עמית:

1. ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי, שהרשיע את המערער בחמישה אישומים, הכוללים שורה ארוכה של עבירות סחיטה באיומים, איומים, סחיטה בכוח, שוד, החזקת סכין, תקיפה לשם גניבה ותקיפה סתם - עבירות לפי סעיפים 428 סיפא, 192, 402(א), 186, 381(א)(2) ו-379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

הכרעת הדין מגוללת מסכת ארוכה של מעשי סחיטה של המערער כלפי בעל קיוסק ("פיצוציה") (להלן: המתלונן). במהלך הדברים, המערער דרש מהמתלונן דמי חסות שבועיים, ובנוסף לדמי הסחיטה שגבה ממנו, פגע במתלונן פיסית, נטל ממנו מכשירי טלפון סלולרי, נטל באופן חופשי מצרכים מהפיצוציה ללא תשלום כל אימת שעלה רצון מלפניו, ועוד.

בגין כל אלה השית בית המשפט המחוזי על המערער, בין היתר, עונש מאסר בפועל של 56 חודשים, ובנוסף הפעיל במצטבר עונש מאסר מותנה של 12 חודשים, כך שסך הכל הושת על המערער מאסר בפועל של 68 חודשים.

2. על הכרעת הדין וגזר הדין נסב הערעור שבפנינו.

בפתח הדיון הודיע בא כוח המערער כי הוא חוזר בו מהערעור על האישום החמישי. על פי אישום זה, המערער התקשר למתלונן - לאחר שהלה "נמלט" על נפשו ועקר לעיר אחרת - איים עליו, קילל אותו, וכאשר הלה הגיע לפיצויה, נטל מידו את הטלפון הסלולרי, דחף אותו וחבט בפניו מספר פעמים עד אשר עוברים ושבים אחזו בו ומנעו המשך תקיפתו של המתלונן. בהמשך, שלח המערער למתלונן מסרון ובו איום "תברח מישראל, יהיה לך טוב".

הנה כי כן, לגבי אישום זה, חזר בו המערער מערעורו.

3. אומר בקצרה כי לא מצאתי ממש גם בערעור הנסב על האישומים האחרים בהם הורשע המערער.

הכרעת הדין מבוססת על ממצאי עובדה ומהימנות שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם. בית המשפט קיבל כמהימנה את עדותו של המתלונן ועדי התביעה, ומנגד, לא רחש אמון לעדותו של המערער. הכרעת הדין מבוססת גם על ממצאים אובייקטיביים כמו מסרונים מאיימים שהמערער שלח למתלונן (ת/25), פלט שיחות טלפון של המערער אל המתלונן, ואף סרטון בו נראה המערער תוקף את המתלונן. די אם נזכיר, כי בנוסף לעדותו של המתלונן, עמדו בפני בית המשפט עדויותיהם של בת זוגו של המתלונן, הודעת בת זוגו של המערער (שהוגשה על פי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות)) ודפי נייר בכתב ידה המעידים על הכספים ששילם המתלונן למערער; הודעתו של אלצ'ין הבעלים של הפיצויה (שהוגשה על פי סעיף 10א לפקודת הראיות); עדות אביו של המתלונן; הודעתו של זיסמן שהוגשה בהסכמה; עדותו של אשירוב ועדותו של אלכסנדר.

מול שלל הראיות והעדויות, כבש המערער את גרסתו, שתק בחקירתו במשטרה והעלה גרסה כבושה ומופרכת לראשונה בעדותו בחקירה ראשית, אף מבלי שעיימת גרסה זו עם מי מעדי התביעה הנזכרים לעיל. לגרסתו של המערער, המתלונן היה חייב לו כסף, אך לא עלה בידו למסור פרטים כלשהם לגבי ההלוואות שהלווה לטענתו למתלונן.

לכל אלה נוסף את התרשמותו של בית המשפט מהפחד שאחז בעדים למראה המערער. חלק מהעדים העידו מאחורי פרגוד וחלק חזרו בהם מהודעתם במשטרה. בית המשפט קמא אף ציין את התנהגותו המתריסה של המערער בבית המשפט - המערער עמד בתא הנאשמים בעמידה מתריסה, כשידיו משולבות על חזהו, צחק מדי פעם באופן מאיים ופנה לעדים באמירות שונות. התנהגות זו, אף היא לא תרמה, בלשון המעטה, לאווירה ה"נינוחה" בעת שמיעת הראיות.

קיצורו של דבר, גרסתו הכבושה של המערער הייתה הגנת סרק, וזאת ניתן לומר גם על הערעור שבפנינו, ככל שהוא נוגע להכרעת הדין.

4. הערעור נסב על גם על גזר הדין. לטענת המערער, בית המשפט החמיר עמו יתר על המידה, ולא הביא בחשבון את נסיבותיו האישיות הקשות. בדבריו בפנינו, ציין המערער כי הוא עובר הליך שיקומי בבית הכלא, משתתף בקבוצות טיפוליות ונגמל מסמים.

5. אקדים ואזכיר את נקודת המוצא לפיה אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בחומרת העונש אלא במקרים של סטיה חריגה מרף הענישה הנוהג.

לא אחת נאמר בפסיקה כי עבירת הסחיטה באיומים היא קשה וחמורה, היא "פוגעת באושיות היסוד של הסדר החברתי ובמרקם חייהם של הנסחטים במישור האישי והכלכלי" (ע"פ 2200/16 סויטאת נ' מדינת ישראל, פסקה 8 והאסמכתאות שם (21.7.2016)), עבירה המהווה "נגע החותר תחת יסודותיו של קיום אנושי הוגן, וזורע בנסחט פחד ואימה" (ע"פ 7083/12 מדינת ישראל נ' כהן, פסקה י"א (2.12.2013)). סחיטה באיומים היא תופעה נפוצה, ופעמים רבות קרבנות הסחיטה אינם אוזרים אומץ לפנות לרשויות החוק. לפיכך, למסר ההרתעתי בעבירות כגון דא יש משקל נכבד, גם כדי "לעודד את הקורבנות לשבור את קשר-השתיקה, ולהביא את דברם בפני רשויות החוק כדי לשים קץ לסחיטה בה הם נתונים" (ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלווין (1.11.2001)).

6. קשה למצוא לזכות המערער נקודות זכות. המערער הטיל לאורך זמן ובאופן חוזר ונשנה פחד ואימה על המתלונן ומשפחתו, וגזל ממנו את כספו ורכושו, עד כדי התמוטטות עסקו. כפי שציין בית משפט קמא, המערער לא בחל בבריונות, באלימות ובאכזריות כדי להשיג את מבוקשו, והמשיך במעשיו אף בתקופה שהיה אסיר, שאז הסתייע בידי בת זוגו שקבלה עבורו את הכספים. למערער עבר פלילי נכבד, הכולל 18 הרשעות קודמות בעבירות שונות לרבות עבירות אלימות, סמים ומרמה. כמו כן, בעת ביצוע המעשים היה תלוי ועומד כנגדו מאסר על תנאי של שנה בגין דרישה באיומים של רכוש, עבירה הדומה במהותה לעבירות בהן הורשע בתיק הנוכחי.

על רקע נסיבות אלה, דומה כי צדק בית המשפט קמא בקובעו כי האינטרס הציבורי מחייב הרחקתו של המערער מהציבור לתקופה ממושכת. לאור זאת, ובהינתן נקודת המוצא שנזכרה לעיל, איני רואה הצדקה להתערב בעונש שהושת על המערער.

7. סוף דבר שהערעור נדחה על כל חלקיו.

ניתן היום, כ"ג באלול התשע"ז (14.9.2017).

שופט

שופט

שופט